

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» РМК Атырау облысы бойынша филиалы

**АТЫРАУ ОБЛЫСЫ
БОЙЫНША ҚОРШАҒАН
ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ
ЖӨНІНДЕГІ
АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ**

Наурыз 2026 жыл

Атырау қ, 2026 ж

	МАЗМҰНЫ	Бет.
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаның ластануының негізгі көздері	4
2	Атырау қаласы атмосфералық ауаның ластану жай-күйі	4
3	Атмосфералық жауын-шашын сапасының жай-күйі	10
4	Жер үсті суларының сапасының жай-күйі	11
5	Радиациялық жағдай	13
	Қосымша 1	14
	Қосымша 2	16
	Қосымша 3	17
	Қосымша 4	19

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісінде қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізу бойынша "Қазгидромет" РМК мамандандырылған бөлімшелері орындайтын жұмыстардың нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты Атырау облысы аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінде болып жатқан өзгерістер үрдісін ескере отырып, ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау үшін қажет.

Атырау қаласының атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері

Атырау облысы экология департаментінің хабарлауынша, Атырау қаласындағы ластанудың негізгі көздері мұнай өңдеу, тасымалдау объектілері болып табылады: "Атырау мұнай өңдеу зауыты", "Теңізшевройл" ЖШС, «НОРТ КАСПИАН ОПЕРЕЙТИНГ КОМПАНИ Н.В.» компаниясы (НКОК), АО Атырау "ЖЫЛУЭЛЕКТРОТАЛЫҒЫ", АО "Ембімұнайгаз", ТОО "WEST DALA" "ВЕСТ ДАЛА". Бұдан басқа, қалада қаланың жел соғатын екі жағында орналасқан өндірістік төгінділерді жинақтауыш екі тоған бар (солтүстік-батыс жағы- "квадратный" жинақтауыш тоғаны және шығыс жағы - "Тухлая балка"). Жинақтағышқа барлық қалалық төгінділер іс жүзінде тазартусыз жүзеге асырылады, нәтижесінде күкіртсутектің негізгі көзі – жинақтағыш қалыптасады, онда органикалық заттардың, оның ішінде мұнай өнімдерінің ыдырау процестері жүреді.

Атырау облысында бірінші санаттағы 74 кәсіпорын бар.

Атырау қаласы, Құлсары қаласы және Мақат ауданы табиғи газбен толық қамтамасыз етілген.

"ҚазТрансГазАймақ" АҚ АӨФ деректеріне сәйкес Атырау қаласы бойынша автономды қазандықтар – 80 030 бірлік, Мақат ауданы бойынша – 1783 бірлік.

2. Атырау облысы бойынша атмосфералық ауаның жай-күйі

Атырау қаласындағы атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Атырау қаласы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 15 бақылау бекетінде, оның ішінде 2 бекетте сынаманы қолмен күшімен алу және 13 автоматты станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша Атмосфералық ауа мониторингі 16 көрсеткіш бойынша жүргізіледі: 1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) РМ-2,5 қалқыма бөлшектер; 3) РМ- 10 қалқыма бөлшектер; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) аммиак; 9) күкірт сутегі; 10) озон; 11) фенол; 12) формальдегид, 13) бензол; 14) толуол; 15) этилбензол; 16) ортоксилол, 17) көмірсутектер ($C_{12}-C_{19}$), 18) метан, 19) ұшпа органикалық қосылыстар (ҰОҚ).

2026 жыл наурыз айының Атырау облысының атмосфералық ауа сапасына жүргізілген мониторинг нәтижелері.

Атырау қаласының атмосфералық ауаның ластану деңгейі «**жоғары**», стандарттық индекс $СИ=3,8$ (көтеріңкі деңгей), $ЕЖҚ=40\%$ (жоғары деңгей).

Құлсары қаласының атмосфералық ауаның ластануы «**төмен**», стандарттық индексі $СИ=0,3$ (төмен деңгей), ең жоғары қайталануы $ЕЖҚ= 0\%$ (төмен деңгей) болып бағаланды.

Мақат поселкесі атмосфералық ауаның ластану деңгейі **төмен**, стандарттық индекс $СИ=0,7$ (төмен деңгей), ең жоғары қайталануы $ЕЖҚ=0\%$ (төмен деңгей) болып бағаланды.

Индер поселкесі атмосфералық ауаның ластанудеңгейі **төмен**, стандарттық индекс **СИ=1,2** (төмен деңгей) ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ=0%** (төмен деңгей) болып бағаланды.

Жанбай кенті бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **төмен**, стандарттық индекс **СИ=1,0** (төмен деңгей), ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ=0%** (төмен деңгей)

Ганюшкино кенті бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **көтеріңкі**, стандарттық индекс **СИ=1,3** (төмен деңгей), ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ=1%** (көтеріңкі деңгей).

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асу еселігі және максималды жоғары жағдайлары 1-кестеде көрсетілген.

Атмосфералық ауаның ластану сипаттамасы

1 кесте

Қоспа	Орташа шоғыр		Максималды-бірлік шоғыры		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШ м.б. асу еселігі	%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Атырау қаласы								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,13	0,89	1,9	3,8	9,1	11		
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	0,0244	0,70	0,1055	0,7	0,0			
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,0216	0,36	0,1156	0,4	0,0			
Күкірт диоксиді	0,014	0,28	0,2500	0,5	0,0			
Көміртегі оксиді	0,09	0,03	1,87	0,4	0,0			
Азот диоксиді	0,04	1,02	0,63	3,2	39,5	882		
Азот оксиді	0,0134	0,22	0,05	0,1	0,0			
Озон (жербеті)	0,0462	1,54	0,2848	1,8	7,3	162		
Күкіртті сутегі	0,0006		0,0030	0,4	0,0			
Фенол	0,002	0,61	0,003	0,3	0,0			
Аммиак	0,010	0,25	0,0100	0,1	0,0			
Формальдегид	0,002	0,18	0,003	0,1	0,0			
Бензол	0,000	0,00	0,000	0,0	0,0			
Толуол	0,000		0,000	0,0	0,0			
Этилбензол	0,000	0,00	0,000	0,0	0,0			
Ортоксилол (C2H6)	0,000		0,000	0,0	0,0			
Күлсары қ.								
Қалқыма бөлшектері (шаң)	0,0001	0,00	0,1238	0,248				
Күкірт диоксиді	0,0006	0,01	0,1340	0,268				
Көміртегі оксиді	0,1205	0,04	0,9245	0,185				
Азот диоксиді	0,0023	0,06	0,0319	0,160				
Азот оксиді	0,0030	0,05	0,0239	0,060				
Күкірттісутегі	0,0003		0,0012	0,15				
Мақат п.								
Күкірт диоксиді	0,0010	0,02	0,0010	0,0				
Көміртегі оксиді	0,2076	0,07	0,9090	0,2				
Азот диоксиді	0,1123	2,81	0,1341	0,7				
Индер п.								
Күкірт диоксиді	0,0045	0,09	0,3654	0,7				
Көміртегі оксиді	0,0159	0,01	1,3390	0,3				
Азот диоксиді	0,1001	2,50	0,2496	1,2	0,3	7		
Күкірттісутегі	0,0010		0,0010	0,1				
Жанбай с.								
Күкірт диоксиді	0,0011	0,02	0,0728	0,1				
Көміртегі оксиді	0,3252	0,11	4,3272	0,9				
Азот диоксиді	0,1973	4,93	0,1996	1,0				
Күкірттісутегі	0,0010		0,0010	0,1				
Ганюшкино п.								
Күкірт диоксиді	0,1225	2,45	0,2941	0,6				
Көміртегі оксиді	0,0029	0,00	0,2519	0,1				
Азот диоксиді	0,1222	3,06	0,2562	1,3	1,1	24		
Күкірттісутегі	0,0030	6	0,0066	0,8				

Ауаның жоғары және өте жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ) (ЭЖЛ):
 Атырау қаласында орналасқан №103, №109, №111, №112 және №113
 бекеттерінде күкірттісутегі бойынша ауаның 10 жоғары ластану ЖЛ жағдайлары*
 тіркелді.

*ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары және қабылданған шаралар туралы толық ақпарат РМК
 «Қазгидромет» ресми сайтында «Экология» бөлімінде көрсетілген.

2026 жылғы наурызда 2025 жылғы наурызбен салыстырғанда Атырау
 облысындағы ауаның ластану деңгейі:

- өте жоғары деңгейден жоғары деңгейге төмендеді — Атырау қ.
- өте жоғары деңгейден төмен деңгейге төмендеді — Жанбай ауылы
- жоғары деңгейден көтеріңкі деңгейге дейін төмендеді — Ганюшкино п.
- көтеріңкі деңгейден төмен деңгейге дейін төмендеді — Кұлсары қ, Мақат және Индербор поселкесі (2-кесте).

Атырау облысының ауа ластануы деңгейінің динамикасы (2025–2026 жж.)

Елді-мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластанушы заттар – ШРШм.б.-дан асу еселігі
	2025 ж.	2026 ж.	
Атырау қ.	Өте жоғары СИ – 11,1 НП – 69%	Жоғары СИ – 3,8 НП – 40%	қалқыма бөлшектер (шан) (3,8 ШРШм.б.), азот диоксиді (3,2 ШРШм.б.), озон (1,8 ШРШм.б.)
Кұлсары қ.	көтеріңкі СИ=6,1 НП=5	төмен СИ=0,3 НП=0	
Мақат п.	көтеріңкі СИ=3,1 НП=0	төмен СИ=0,7 НП=0	
Индер п.	көтеріңкі СИ=1,1 НП=1	төмен СИ=1,2 НП=0	азот диоксиді (1,2 ШРШм.б.)
Жанбай с.	өте жоғары СИ=1,3 НП=66	төмен СИ=1,0 НП=0	
Ганюшкино п.	жоғары СИ=1,4 НП=24	көтеріңкі СИ=1,3 НП=1	азот диоксиді (1,3 ШРШм.б.)

Қорытынды:

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді

Кестеден көріп отырғанымыздай, Атырау қаласының наурыз айы бойынша соңғы бес жылда, яғни 2022, 2023 және 2024 жылдары Атырау қаласында атмосфералық ауаның ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланды, 2025 жылы – «өте жоғары», ал 2026 жылы – «жоғары» деңгейде бағаланды.

Наурыз айында Атырау облысындағы синоптикалық жағдай барикалық өрістердің тұрақсыз сипатымен және атмосфералық фронтальды бөлімдердің жиі өтуімен сипатталды, бұл жел режимінің жандануына және жауын-шашынның түсуіне ықпал етті. Қоспаларды тарату жағдайларының жақсаруына қарамастан, түнгі және таңертеңгі тұман кезінде атмосфераның беткі қабатында температураның инверсиясы сақталды, бұл ауаның тік қозғалуына жол бермеді. Осыған байланысты наурыз айында Атырау қаласында ауа райының қолайсыздығы туралы ескертулер (ҚМЖ) күтілді.

Қорытынды:

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, Құлсары қаласының наурыз айында атмосфералық ауаның ластану деңгейі 2022 және 2025 жылдары – «жоғары», 2023 және 2026 жылдары – «төмен», ал 2024 жылы – «көтеріңкі» деп бағаланды.

Қорытынды:

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Мақат поселкесі бойынша келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, Мақат поселкесі бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі наурыз айында атмосфералық ауаның ластану деңгейі 2022 және 2025 жылдары – «көтеріңкі», ал 2023, 2024 және 2026 жылдары – «төмен» деп бағаланды.

Қорытынды:

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Индер поселкесі бойынша келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, Индер поселкесі бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі наурыз айында атмосфералық ауаның ластану деңгейі 2022 және 2025 жылдары – «көтеріңкі», ал 2023, 2024 және 2026 жылдары – «төмен» бағаланды.

Қорытынды:

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Жанбай селосы бойынша келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, Жанбай селосы бойынша соңғы бес жылда наурыз айында атмосфералық ауаның ластану деңгейі 2024 және 2025 жылдары «өте жоғары» деп бағаланды, 2023 және 2026 жылдары – «төмен», ал 2022 жылы – «көтеріңкі» деңгейде бағаланды.

Қорытынды:

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі Ганюшкино п. бойынша келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, Ганюшкино поселкесі бойынша соңғы бес жылда наурыз айында атмосфералық ауаның ластану деңгейі 2022 және 2023 жылдары «төмен» деп бағаланды, 2024 және 2026 жылдары – «көтеріңкі», ал 2025 жылы – «жоғары» деңгейде деп бағаланды.

3. Атмосфералық жауын-шашындардың сапасы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 4 метеостанцияда (Атырау, Ганюшкино, Пешной, Құлсары) алынған жаңбыр суына сынама алумен (қосымша-1) жүргізілді.

Жауын-шашын сынамаларында 1,07% сульфаттар, 3,80% хлоридтер, 88,03%

гидрокарбонаттар, 1,38% магний иондары, 5,73% кальций иондары басым болды.

5-кестеде жауын-шашындардағы жеке ластаушы заттардың құрамына сипаттама берілген.

Кесте 5

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіштер	Метеостанциядағы ең төменгі концентрация	Метеостанциядағы ең жоғары концентрация
жалпы минерализация	Кұлсары МС – 48,2мг/дм ³	Ганюшкино МС – 169,9
pH (сутек көрсеткіші)	Ганюшкино МС – 6,0	Атырау МС – 7,0
Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO ₄)	Ганюшкино МС – 0,485	Атырау МС – 1,863
Хлоридтер (Cl)	Пешной МС – 2,6	Атырау МС – 6,5
Гидрокарбонаттар (НСО ₃)	Кұлсары МС – 36,6	Ганюшкино МС – 158,6
Катиондар, мг/л		
Магний (Mg)	Пешной МС – 0,6	Атырау МС – 1,94
Кальций (Ca)	Пешной МС – 1,0	Атырау МС – 8,2

4. Атырау облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Атырау қаласы бойынша жер үсті суларының сапасын бақылау 5 су объектісінің (Жайық, Қиғаш өзендері, Шаронова, Перетаска және Яик арналары) 20 тұстамасында жүргізілді.

Теңіз суы сапасына мониторинг жасау Каспий теңізінің **22** жағалаулық нүктеде жүргізіледі: теңіз кеме жүретін су арнасы (2), Жайық өзені қайраңы (5), Волга өзені қайраңы (5), Шалығи шығанағы аралдары станциялары (5), Жанбай кенті (5).

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **43** физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: көзбен шолып бақылау, температура, қалқыма заттар, мөлдірлігі, түсі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ5, ОХТ, құрғақ қалдық, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар мен пестицидтер.

Атырау облысы аумағындағы гидробиологиялық көрсеткіштер бойынша жер үсті және теңіз сулары сапасының жай-күйіне мониторинг 5 тұстамада 3 су объектісінде (Жайық, Қиғаш өзендері және Шаронова тармағында) жүргізілді. Зерттелетін объектіге судың өткір уыттылығын анықтауға арналған 5 сынама талданды.

3.1 Атырау облысы аумағындағы жер үсті сулар гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (ҚР СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы) (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

Су объектісінің атауы	Су сапасының сыныбы		Параметрлері	өл. бір.	концентрациясы
	Наурыз 2025 ж.	Наурыз 2026 ж.			
Жайық өз.	3 сынып (орташа ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,55
			Магний	мг/дм ³	28,8
Перетаска тарм.	3 сынып (орташа ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,45
			ОХТ	мг/дм ³	15,1
			Магний	мг/дм ³	29,7
			Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,059
Яик тарм.	3 сынып (орташа ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,527
			Магний	мг/дм ³	32,07
			Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,074
Қиғаш өз.	3 сынып (орташа ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,28
			Магний	мг/дм ³	40,6
			Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,066
Шаронова тарм.	3 сынып (орташа ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,6
			Магний	мг/дм ³	33,3
			Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,061

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2025 жылдың наурызымен салыстырғанда Жайық, Қиғаш өзендері, Шаронова, Перетаска және Яик тармақтарының жер үсті суларының сапасы айтарлықтай өзгермеді.

Атырау облысы бойынша су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар ОБТ5, ОХТ, магний мен мұнай өнімдері болып табылады.

Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары

2026 жылғы наурыз айында Атырау облысының аумағында ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары тіркелмеді.

Су объектілерінің сапасы жөніндегі ақпарат тұстамалар шегінде гидрохимиялық көрсеткіштер бойынша 1-қосымшада көрсетілген.

Су объектілерінің сапасы жөніндегі ақпарат тұстамалар шегінде токсикологиялық көрсеткіштер бойынша 2-қосымшада көрсетілген.

Гидробиологиялық көрсеткіштер бойынша жер үсті сулары сапасының жай-күйі

Жайық өзені. Жайық өзені бойынша биотестілеу сынақ параметріне сәйкес бақылау нүктелерінің кезекті орналасқан жері: Дамба кентінде – 0%, Атырау қаласы "Атырау су арнасы" КМК тасталуынан 0,5 км төмен – 0%. Индер кенті су бекетінің жармасында – 0%. Алынған мәліметтер сынақ объектісінде суда уытты әсерінің болмағандығын көрсетеді.

Шаронов тармағы. Сынақ объектісі үшін судың өткір уыттылығын анықтау процесінде өлшенген дафнияның ағымды бақылауға (сынақ параметріне) қатысты пайызы – 0% құрайды. Сынақ объектісінде улы әсер табылған жоқ.

Қиғаш өзені. Қиғаш өзеніндегі биотестілеу кезінде алынған деректер сынақ объектісіне улы әсерін тигізбеді. Зерттелген суда қалған дафнилердің саны 100%-ды

құрады. Сынақ параметрі – 0%.

Атырау облысының аумағында 3 су объектісінде (Жайық, Қиғаш өзендері, Шаронов тармағы) биотестілік (судың өткір уыттылықты анықтау) жүзеге асырылды.

Жайық және Қиғаш өзендерінде, Шаронов тармағында токсикологиялық көрсеткіштер бойынша жер үсті суларының сапасы тірі ағзаларға өте уытты әсер етпеді. Жайық өзенінің тұстамасында сынақ көрсеткіші – 0%, Қиғаш өзенінде – 0%, Шаронов тармағында – 0% шегінде болды.

5. Радиациялық жағдай

Атмосфералық ауаның ластануының гамма сәулелену деңгейіне күнсайын жергілікті 3 метеорологиялық стансада (Атырау, Пешной, Құлсары) жүргізіледі. Атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау Атырау облысында метеорологиялық станцияда (Атырау) ауа сынамасын горизонтальді планшеттер алу жолымен жүзеге асырылды. Стансада бес тәуліктік сынама жүргізілді.

Көрсеткіштердің шекті мәндері

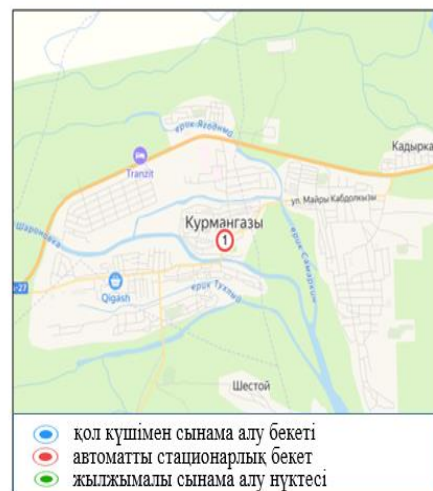
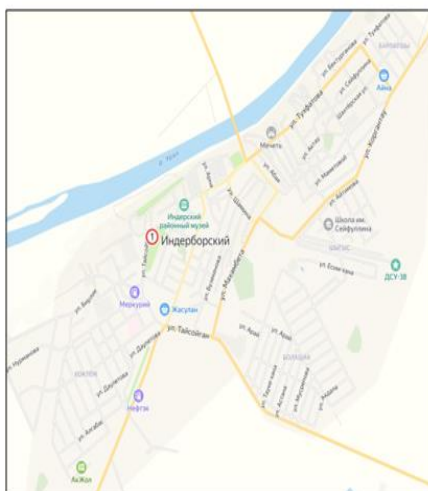
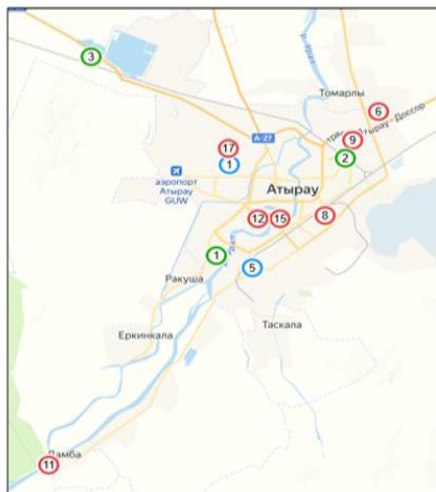
Көрсеткіш ШРШ	Максималды концентрация	Ең төменгі концентрация
Гамма-фон (0,57 мкЗв/ч)	0,13 мкЗв/ч	0,10 мкЗв/ч
Тығыздық (110 Бк/м ²)	2,6 Бк/м ²	1,4 Бк/м ²

Облыс бойынша радиациялық гамма-фон орташа есеппен 0,11 мкЗв/сағ құрады, ал жауын-шашынның орташа түсу тығыздығы 1,9 Бк/м² болды, бұл шекті рұқсат етілген деңгейден аспайды.

Атырау қаласы бойынша бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет нөмірі	Бекеттердің мекен-жайы	Сынама мерзімі	Анықталатын қоспалар
№1	мкр Самал, ул. А. Кекильбаева 15	қол күшімен алынған сынама (дискреттік әдіс)	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірттісутегі, фенол, аммиак, формальдегид, бензол, толуол, этилбензол, ортоксилол (C ₂ H ₆)
№5	мкр Курсай, ул. Карабау строение 12		қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірттісутегі, фенол, аммиак, формальдегид
№6	№6, Жұлдызықшамауданы 6-шы көше 29	әр 20 минут сайын үзіліссіз режимде	озон (жер үсті қабаты)
№8	Сырдария Зауданы		қалқыма бөлшектер РМ-10 және РМ-2,5, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді.
№9	Береке шағын ауданы, Береке өндірістік ауданы		Озон (жер үсті қабаты), көміртегі оксиді.
№11	Дамба ауылы, балық инспекциясының аумағы		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№12	Ақшагала ы.а., 2 көше, 1а үй		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№15	Ауэзова к-сі, 28А, "Мунайшы" стадионының аумағында		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№17	Самал ы.а., 7 көше, 42 үй		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№7	Құлсары қ. Махамбет Өтемісов көшесі, 37А		қалқыма бөлшектер (шаң), көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірттісутегі, күкірт диоксиді
№19	Құлсары к., Өнеркәсіптік аймақ МГӨБ		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№1	Мақат ауылы, Мақат ауданының Мәдениет үйі, Алаш көшесі, 23		күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртегі оксиді
№1	Индербор ауданы, Индербор Мәдениет үйі, Н. Меңдіғалиев көшесі 47		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№1	Жанбай кенті, Т.Нысанов көшесі 96 учаскесі		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
№1	Құрманғазы (Ганюшкино) кенті Құрманғазы ауданының		күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді

	Мәдениет үйі, Абай көшесі, 50-үй		
Атырау қ.	3 сынама алу нүктелері	Жылжымалы зертхана тоқсан сайын 1 рет (10 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер РМ-10 және РМ-2,5,көміртегі оксиді, азот диоксиді, күкірт диоксиді, күкірттісутегі, фенол, формальдегид, көмірсутектер(C12-C19), метан, ұшпа органикалық қосылыстар (ҰОҚ).

- қол күшімен сынама алу бекеті
- автоматты стационарлық бекет
- жылжымалы сынама алу нүктесі

Атырау облысының бақылау посттарының, экспедициялық нүктелердің және метеостанцияның орналасу картасы

2026 жылғы наурыз айындағы тұстамалар бойынша Атырау облысының жер үсті суларының сапасы туралы ақпарат

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Жайық өз.	судың температурасы 3,5-4 ^о С шегінде, сутегі көрсеткіші 7,25-7,51, суда еріген оттегі– 8,7-9,7 мг/дм ³ , ОБТ5 –2,22-2,86 мг/дм ³ , мөлдірлігі-30 см, кермектілігі –3,26-4,24 мг/дм ³	
өз. Индер ауд.	3 сынып	ОБТ5 – 2,25 мг/дм ³ ОХТ – 15,4 мг/дм ³ Магний – 28,5 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,058 мг/дм ³ ОБТ5, ОХТ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды, магний мен мұнай өнімдерінің концентрациясы асады.
АҚ «Казтрансойл» НПС Индер Жайық өзенінен 0,5 км жоғары	3 сынып	ОБТ5 – 2,22 мг/дм ³ ОХТ – 15,6 мг/дм ³ Магний – 38,2 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,061 мг/дм ³
АҚ «Казтрансойл» НПС Индер Жайық өзенінен 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,79 мг/дм ³ ОХТ – 15,4 мг/дм ³ Магний – 21,4 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,06 мг/дм ³
с.Береке Жайық өзенінен 0,5 км жоғары	3 сынып	ОБТ5 – 2,81 мг/дм ³ Магний – 21,4 мг/дм ³
с.Береке Жайық өзенінен 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,83 мг/дм ³ Магний – 35,7 мг/дм ³
Атырау қаласы, 1 км жоғары	3 сынып	ОБТ5 – 2,4 мг/дм ³ Магний – 20,6 мг/дм ³
Атырау қ, 0.5 км жоғары «Атырау су арнасы» КМК	3 сынып	ОБТ5 – 2,47 мг/дм ³ Магний – 29,2 мг/дм ³
Атырау қ, 0.5 км төмен «Атырау су арнасы» КМК	3 сынып	ОБТ5 – 2,48 мг/дм ³ Магний – 28,4 мг/дм ³
Атырау қаласы, 1 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,46 мг/дм ³ Магний – 35,7 мг/дм ³
"Орал-Атырау бекіре зауыты" РМҚК тасталуынан 3 км төмен Курилкино	3 сынып	ОБТ5 – 2,86 мг/дм ³ ОХТ – 16,1 мг/дм ³ Магний – 26 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,072 мг/дм ³
«Орал-Атырау бекіре зауыты» РМҚК тасталуынан 0,5 км жоғары Курилкино	3 сынып	ОБТ5 – 2,51 мг/дм ³ ОХТ – 15,5 мг/дм ³ Магний – 27,2 мг/дм ³
Дамба кенті	3 сынып	ОБТ5 – 2,47 мг/дм ³ Магний – 33,3 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,051 мг/дм ³ ОБТ5 нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды, магний мен мұнай өнімдерінің концентрациясы асады.
Перетаска тармағы	судың температурасы 3,8-8 ^о С шегінде, сутегі көрсеткіші 7,35-7,8, суда ерітілген оттегі – 9-10 мг/дм ³ , ОБТ5 –2,42-2,46 мг/дм ³ , мөлдірлігі – 30 см, кермектілігі – 3,26-4,2 мг/дм ³	

Ағыстың тармақталуынан 0,5 км төмен Перетаска	3 сынып	ОБТ5 – 2,46 мг/дм ³ ОХТ – 15,5 мг/дм ³ Магний – 27,5 мг/дм ³
Атырау қ., "Атырау ЖЭО" АҚ тасталуынан 2 км жоғары»	3 сынып	ОБТ5 – 2,42 мг/дм ³ ОХТ – 15,7 мг/дм ³ Магний – 34,1 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,058 мг/дм ³
Атырау қ., "Атырау ЖЭО" АҚ тасталуынан 2 км төмен»	3 сынып	ОБТ5 – 2,46 мг/дм ³ Магний – 27,5 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,086 мг/дм ³
Яик тармағы	судың температурасы 3,6-3,9°C шегінде, сутегі көрсеткіші 7,5-7,55, суда еріген оттегі – 9,4-10 мг/дм ³ , ОБТ5 – 2,38-2,7 мг/дм ³ , мөлдірлігі-30см, кермектілігі – 4,14-4,24 мг/дм ³	
Ракуша с. Яик ағысының тармақталуынан 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,5 мг/дм ³ Магний – 27,2 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,073 мг/дм ³
Еркінқала ауылы, "Атырау бекіре балық өсіру зауыты" РМҚК тасталуынан 0,5 км жоғары»	3 сынып	ОБТ5 – 2,7 мг/дм ³ Магний – 30,8 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,084 мг/дм ³
Еркінқала ауылы, "Атырау бекіре балық өсіру зауыты" РМҚК тасталуынан 0,5 км төмен»	3 сынып	ОБТ5 – 2,38 мг/дм ³ Магний – 38,2 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,065 мг/дм ³
Шаронова тармағы	судың температурасы 3,8°C шегінде, сутегі көрсеткіші 7,32, суда еріген оттегі – 8,7 мг/дм ³ , ОБТ5 – 2,6 мг/дм ³ , мөлдірлігі-28см, кермектілігі – 4,24 мг/дм ³	
аул.Ганюшкино, су бекетінің тұсы	3 сынып	ОБТ5 – 2,6 мг/дм ³ Магний – 33,3 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,061 мг/дм ³ ОБТ5 нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды, магний мен мұнай өнімдерінің концентрациясы асады.
Қиғаш өзені	судың температурасы 3,6°C шегінде, сутегі көрсеткіші 7,35, суда еріген оттегі – 9 мг/дм ³ , ОБТ5 -2,28 мг/дм ³ , мөлдірлігі-30см, түстілігі-18 градус, кермектілігі – 4,44 мг/дм ³	
аул.Котяевка, су бекетінің тұсы	3 сынып	ОБТ5 – 2,28 мг/дм ³ Магний – 40,6 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,066 мг/дм ³ ОБТ5нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды, магний мен мұнай өнімдері асады.

Қосымша 3

Атырау облысының жер үсті мен теңіз суларының сапасының гидробиологиялық көрсеткіштері (уыттылық) жөнінде ақпарат

№	Су объектісі	Бақылау нүктесі	Бағдарлау нүктесі	Биотестілеу	
				Сынақ параметрі,%	Суды бағалау
1.	Жайық өзені	Дамба кенті	су бекетінің жармасында	0%	Уытты әсе р
		Индер кенті		0%	

		Атырау қаласы	"Атырау су арнасы" КМК тасталуынан 0,5 км төмен	0%	
2.	Шаронов тармағы	Ганюшкино селосы	су бекетінің жармасында	0%	
3.	Кигаш өзені	Котяевка селосы	су бекетінің жармасында	0%	

Анықтамалық бөлім

Елді –мекен ауасындағы ластанушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары
(ШЖШ)

Наименование примесей	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	Максималды бір ретті (ШЖШ _{М.б.})	Орта-тәуліктік (ШЖШ _{о.т.})	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Берилий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшән	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутегі	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 2 тамыз №ҚР ДСМ-70 СанЕН)

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градациялар	Атмосфералық ауаның ластануы	көрсеткіштр	Айға бағалау
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

Мемлекеттік органдарды тұрғындар қоғамдастырған ақпараттандыру үшін қалалардың атмосфера ластануының жай-күйі жөніндегі құжат 52.04.667-2005 БҚ. Әзірлеуге, салуға баяндауға және мазмұндауға қойылатын жалпы талаптар.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ДЕПАРТАМЕНТІ
РМК «КАЗГИДРОМЕТ» АТЫРАУ ҚАЛАСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ
МЕКЕН-ЖАЙ:
АТЫРАУ ҚАЛАСЫ
ТАЛҒАТ БИГЕЛЬДИНОВА 10А
ТЕЛ. 8-(7122)-52-20-96

E MAIL: INFO_ATR@METEO.KZ